

DEPARTMENT OF
ECONOMICS AND
INTERNATIONAL ECONOMIC
RELATIONS

GLOBAL ECONOMY: MODERN PARADOXES AND CONTOURS OF THE FUTURE

International scientific and practical student
and young scientists conference

Economy

ODESA

01/11/2024

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

International Humanitarian University
Andres Bello Catholic University (Venezuela)
University of Monterrey (Mexico)
University of Illinois (USA)
University of Saskatchewan (Canada)
Khmelnitskyi National University
Cherkasy State Technological University
State institution «Institute of Market and Economic and Environmental
Research of the National Academy of Sciences of Ukraine»

«ГЛОБАЛЬНА ЕКОНОМІКА: СУЧАСНІ ПАРАДОКСИ ТА КОНТУРИ МАЙБУТНЬОГО»

GLOBAL ECONOMY: MODERN PARADOXES AND CONTOURS OF THE FUTURE

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених

Міжнародний гуманітарний університет (Одеса)

1 листопада 2024 року

Tallinn
Teadmus

2024

РОЗКРИТТЯ РІЗНИХ ВИДІВ РИЗИКІВ ПРИ ЗДІЙСНЕННІ БАНКІВСЬКОГО КОНТРОЛЮ

У сучасних фінансових системах роль банківського контролю стає дедалі важливішою для підтримки стабільності та цілісності економічного середовища. Банки, як ключові фінансові посередники, наражаються на численні ризики, які можуть поставити під загрозу їхню діяльність та вплинути на економіку в цілому. Розкриття інформації про ці ризики та управління ними є основою ефективного банківського контролю, що гарантує, що як внутрішні, так і зовнішні зацікавлені сторони знають про потенційні загрози та способи їх мінімізації.

Одним з найбільш значущих ризиків, на які наражаються банки, є кредитний ризик, який виникає, коли позичальники не можуть виконати свої боргові зобов'язання. Кредитний ризик притаманний процесу кредитування і може призвести до значних втрат, якщо ним не управляти належним чином. Розкриття кредитного ризику в банківському контролі включає в себе визначення ймовірності дефолту та вжиття превентивних заходів, таких як ретельна оцінка кредитоспроможності та диверсифікація портфеля. Банківські регулятори вимагають від установ регулярно звітувати про свої кредитні ризики для забезпечення прозорості та підзвітності. Цей тип ризику має безпосередній вплив на фінансовий стан банку, тому його розкриття є життєво важливим для збереження довіри серед інвесторів, вкладників та регуляторів.

Ринковий ризик може впливати на інвестиційні портфелі банку та його діяльність з отримання доходу. Нестабільність фінансових ринків змушує банки запроваджувати суворий контроль за своєю торговельною діяльністю та інвестиційними стратегіями. Механізми банківського контролю в цій сфері передбачають використання моделей оцінки вартості під ризиком, стрес-тестування та інших кількісних інструментів для оцінки потенційних втрат за різних сценаріїв. [1] Розкриття інформації про ринковий ризик дозволяє зацікавленим сторонам зрозуміти, наскільки вразливим є банк до зовнішніх потрясінь та ринкових умов, що сприяє кращому прийняттю рішень.

Операційний ризик виникає внаслідок збоїв у внутрішніх процесах, людських помилок або зовнішніх подій, таких як кібератаки. Враховуючи зростаючу залежність від технологій у банківських операціях, операційні ризики стають дедалі складнішими. Впровадження надійних систем внутрішнього контролю, програм навчання працівників та технологічних запобіжників є частиною заходів, які банки використовують для управління операційними ризиками. Розкриття інформації про такі ризики, включаючи випадки шахрайства, системні збої або порушення безпеки даних, має вирішальне значення для демонстрації прихильності банку до прозорості та його здатності захищати інтереси клієнтів.

Ризик ліквідності стає особливо гострим у періоди фінансової нестабільності, коли доступ до ринків капіталу може бути обмеженим. Для управління ризиком ліквідності банки застосовують коефіцієнти покриття ліквідності та підтримують буфер високоякісних ліквідних активів. Розкриття інформації про ризик ліквідності передбачає надання детальної інформації про позицію банку щодо ліквідності, джерела фінансування та плани на випадок непередбачуваних обставин для подолання дефіциту ліквідності. Прозорість у цій сфері запевняє регуляторів та ринок у тому, що банк може підтримувати свою діяльність навіть у кризові часи.

Регуляторний ризик, пов'язаний зі змінами в банківському законодавстві, також відіграє важливу роль у процесі банківського контролю. Банки працюють у жорстко регламентованому середовищі, яке регулює їхню діяльність, і недотримання цих норм може призвести до штрафів, санкцій або втрати репутації.[3] Розкриття інформації про регуляторний ризик включає опис потенційних змін у регуляторному середовищі та їхнього впливу на діяльність банку. Це також передбачає обмін інформацією про поточні зусилля з дотримання вимог законодавства та кроки,

зроблені для дотримання нових правил. Цей тип ризику є важливим, оскільки відображає здатність банку адаптуватися до регуляторних змін, зберігаючи при цьому належну практику управління.

Репутаційний ризик виникає через негативне сприйняття громадськістю, часто спричинене скандалами, судовими спорами або недоліками в корпоративному управлінні. Репутація банку є одним з його найцінніших активів, і втрата довіри громадськості може мати далекосяжні наслідки, включаючи відкликання депозитів, втрату бізнесу та падіння цін на акції. Розкриття інформації про репутаційний ризик передбачає висвітлення будь-яких інцидентів, що можуть зашкодити іміджу банку, а також заходів, вжитих для відновлення довіри. Цей ризик тісно пов'язаний з іншими формами ризику, оскільки операційні збої або порушення нормативних вимог часто призводять до втрати репутації.

Базель II, офіційно затверджений Базельським комітетом з банківського нагляду у 2006 році, є фундаментальним документом у формуванні глобального банківського регулювання. Вона підкреслює необхідність надійної достатності капіталу, управління ризиками та прозорості банківських операцій, орієнтуючи банки на управління кредитними, ринковими та операційними ризиками.

Центральним елементом Базельської угоди II є трикомпонентна структура, яка гарантує, що банки не лише підтримують достатній рівень капіталу, але й інтегрують системи управління ризиками у свою організаційну культуру. Управління операційним ризиком згідно з Базелем II є комплексним і охоплює аналіз внутрішніх даних, зовнішні звіти про інциденти, аналіз сценаріїв та оцінку бізнес-середовища.[2] Очікується, що банки використовуватимуть ці інструменти для оцінки потенційних вразливостей і прогнозування впливу різних факторів ризику на свою діяльність. Такий детальний підхід дозволяє банкам бути проактивними в управлінні операційними ризиками, пом'якшуючи їхній вплив за допомогою коригування процесів, аутсорсингу або страхових полісів. Можливість розробляти та застосовувати власні внутрішні моделі операційного ризику в рамках АМА надає банкам гнучкість у пристосуванні процесів оцінки ризиків до їхніх унікальних операцій, що підвищує їхні загальні можливості з управління ризиками.

В Україні нормативно-правова база банківського нагляду все ще розвивається. Прийняття принципів Базеля II надає українській банківській системі значні можливості для приведення її у відповідність до міжнародних стандартів. Однак нинішня наглядова інфраструктура залишається недостатньо розвиненою порівняно з жорсткими стандартами, визначеними Базельським комітетом. Банківським органам України необхідно поглибити своє розуміння методології Базельського комітету та адаптувати її до місцевого контексту. Співпраця з міжнародними фінансовими установами та іншими регуляторними органами має вирішальне значення для вдосконалення нагляду та управління ризиками в Україні, що зробить її банківську систему більш стійкою та конкурентоспроможною на світовому ринку.

Угода Базель II також підкреслює стратегічну роль управління операційними ризиками у підтримці фінансової стабільності. Операційний ризик, який визначається як ризик збитків через неадекватні внутрішні процеси або зовнішні події, набуває все більшого значення в глобальному фінансовому ландшафті. Банки зобов'язані виділяти капітал на покриття операційного ризику і можуть використовувати для цього внутрішні моделі, якщо вони відповідають стандартам нагляду. Управління операційним ризиком є невід'ємною частиною ширшої регуляторної стратегії, що підкреслює необхідність для банків постійно розвивати та вдосконалювати свої системи оцінки ризиків, щоб відповідати мінливій динаміці ринку.

За останні роки роль цифрової трансформації в банківському секторі значно зросла, змінивши спосіб роботи фінансових установ та їхню взаємодію з клієнтами. Банки все частіше впроваджують передові технології, щоб покращити обслуговування клієнтів, оптимізувати операції та забезпечити більшу прозорість. Ці технології дозволяють банкам пропонувати більш персоналізовані послуги, підвищувати безпеку та знижувати операційні витрати. Наприклад, використання чат-ботів зі штучним інтелектом дозволяє клієнтам отримувати миттєві відповіді на свої запити, а технологія блокчейн підвищує безпеку транзакцій завдяки створенню децентралізованих, незмінних записів. Ці досягнення сприяють створенню все більш динамічного та клієнтоорієнтованого банківського середовища, що відображає ширшу тенденцію технологічної інтеграції у фінансах.

Отже, розкриття різних видів ризиків при здійсненні банківського контролю має важливе значення для підтримання стабільності, прозорості та довіри до банківської системи. Виявляючи такі ризики, як кредитний, ринковий, операційний, ризик ліквідності, регуляторний та ризик втрати репутації, а також керуючи ними, банки забезпечують собі крашу підготовку до вирішення проблем у дедалі складнішому фінансовому середовищі. Повне розкриття інформації про ризики не лише підвищує довіру між зацікавленими сторонами, але й посилює здатність банку протистояти економічним потрясінням та підтримувати довгострокову стійкість. Таким чином, ефективний банківський контроль спирається на прозору та безперервну оцінку та розкриття інформації про ризики, що посилює стійкість банківського сектору в цілому.

Список використаних джерел:

1. Бурденко І., Пожар О. Розкриття інформації про банківські ризики у фінансовій звітності. *Вісник НБУ*. 2006. № 7. С. 52–55.
2. Вітлінський В.В. Ризикологія в зовнішньоекономічній діяльності: навч. посіб./В.В.Вітлінський, Г.І.Великоіваненко, Л.Л.Маханець. К.:КНЕУ,2008.432с.
3. Пелехата М.П. Макроекономічні аспекти сучасної економіки: Систематизація і класифікація банківських ризиків. 2013.

Соборов А. О.,
здобувач 2 курсу другого (магістерського) рівня
спеціальності «Статистика»,
Міжнародний гуманітарний університет
Семенова К. Д.,
к. е. н., доцент, доцент кафедри економіки
і міжнародних економічних відносин,
Міжнародний гуманітарний університет

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ ДИНАМІКИ ОПЛАТИ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Українська соціально орієнтована ринкова економіка, побудована на основі європейських стандартів, має на меті забезпечити високу якість життя для всіх верств населення. Головним показником прогресу цієї економічної моделі є рівень добробуту громадян, який безпосередньо залежить від матеріального становища. Проте в Україні зберігається складна ситуація у сфері оплати праці населення, яка характеризується нерівномірним розподілом фінансових ресурсів, що призводить до соціальної напруги.

Політика оплати праці, яку реалізує держава, є невід'ємною частиною загальної соціально-економічної стратегії, адже рівень оплати праці працівників є водночас показником економічної ефективності та характеристикою рівня життя. Розмір заробітної плати та її розподіл прямо впливають на розвиток трудового потенціалу, використання людських ресурсів та формування конкурентоспроможної економіки. Вона служить інструментом, за допомогою якого визначається рівень добробуту населення, а отже, впливає на загальну стабільність суспільства.

Ринкова економіка має одночасно підтримувати найбільш вразливі верстви населення. При цьому держава повинна гарантувати базовий рівень споживання для всіх громадян, стимулюючи розвиток трудової активності, підприємливості та ініціативності. Тому важливим аспектом є розробка таких механізмів політики оплати праці, які б поєднували підтримку незахищених груп і сприяли економічному зростанню за рахунок стимулювання трудової активності [2].

Сутність політики оплати праці населення полягає у встановленні державою верхніх меж зростання номінальної заробітної плати, що дозволяє досягти макроекономічних цілей, таких як стабільність, інфляційний контроль і стимулювання зростання економіки. Дана політика забезпечує баланс між інтересами працівників і роботодавців, створюючи умови для рівного розподілу ресурсів і соціальної справедливості.

У сучасних умовах економіки України зазнали значних трансформацій процеси формування, використання та розподілу доходів населення. Основною складовою грошових доходів